

FAKTA: sexuellt våld i Peru

Sexuellt våld är mycket vanligt i Peru, främst våld riktat mot flickor och kvinnor, men även mot pojkar och homo-, bi- och transsexuella personer. Hela samhället är genomsyrat av en stark machokultur. För flickor och kvinnor i Peru är det exempelvis vardagsmat att tvingas ta emot sexistiska kommentarer och glåpord från män. Machokulturen är också starkt knuten till familjerollen där mannen ses som familjens överhuvud, och anses ha rätt att använda våld om han ser det nödvändigt.

Machokulturen går tydligt igen i våldsstatistiken där de vanligaste förövarna är maken, partnern eller den före mannen. Drygt en kvarts miljon kvinnor besökte under 2007 någon av Perus runt femtio kvinnojourer för att de hade utsatts för sexuellt våld och/eller familjevåld. Enligt departementet som är ansvarigt för kvinnofrågor, MIMDES, rapporterades samma år endast drygt 17 000 fall av våld mot kvinnor till polisen. Nästan två tusen av dessa fall anmäldes som sexuellt våld, medan övriga uppgavs vara fysiskt och/eller psykiskt våld. En av de anställda på kvinnojouren i Arequipa, Perus näst största stad, berättar dock att säkerligen alla de kvinnor som anmäler misshandel även utsatts för sexuellt våld eftersom det anses ”normalt” att mannen gör det han vill med kvinnan. Mörkertalet är alltså mycket stort. Våld mot barn är också vanligt i Peru. Nästan 80 000 barn och ungdomar dör årligen som ett resultat av familjevåld, enligt organisationen Red por una Vida Sin Violencia (Nätverket för ett liv utan våld). Två av tio flickor under 15 år har blivit utnyttjade sexuellt, oftast av någon de känner.

Lagstiftning

I teorin finns det ett bra lagligt skydd för personer som utsätts för våld i Peru. Utöver lagen mot familjevåld från 1990-talet, antogs 2007 även en lag om jämställdhet mellan män och kvinnor. Allt våld mot barn, i hemmet, samhället och i skolan är förbjudet. Sexuella våldsbrott mot barn under 14 år straffas extra hårt, och det finns även en förordning som förbjuder diskriminering på grund av sexuell läggning.

Skillnad landsbygd - stad

Machokulturen är ofta mycket hårdare och mer accepterad på landsbygden än i städerna, och därför är även sexuellt våld vanligare på landsbygden. Detta är dock mycket svårt att se i statistiken eftersom man sällan uppmärksammar fallen på landsbygden. I de större städerna finns det flera organisationer, mottagningar och nätverk som kan hjälpa utsatta kvinnor och barn, vilket inte finns på landsbygden. Föreningen Band utan Gränser vittnar exempelvis om att de har vetskap om att det 2008 i en mindre by i södra Peru fanns runt tio gravida flickor i åldern 10-12 år som även hade smittats med hiv. Få på landsbygden har kunskap eller möjlighet att ta sig in till den närmsta staden för att söka den hjälp de behöver.

Kyrkans roll

Den katolska kyrkan i Peru förstärker, snarare än motarbetar, faktorer i samhället som leder till sexuellt våld. Främst är det kyrkans attityd till familjen som en helig enhet där mannen har makten, medan kvinnan och barnen är underlägsna, som bidrar till detta. Våld ses som en familjeangelägenhet och som något normalt för att behålla kontrollen i familjen. Katolska

kyrkan anser till exempel inte att sexuellt våld, eller någon annan typ av våld, är ett tillräckligt skäl för skilsmässa. Resultatet är att utsatta kvinnor och barn inte vågar anmäla våldsbrott inom familjen, utan snarare betraktar våldet som något ”normalt”. Kyrkans negativa inställning till personer med en annan sexuell läggning förstärker även tystnaden kring de sexuella våldsbrott som begås mot hbt-personer.

Civila samhällets organisering

Det finns flera organisationer som arbetar mot sexuellt våld och andra typer av våld i Peru. Nationellt finns *Departementet för kvinnofrågor och social utveckling* och *Rörelsen för homosexuella* i Lima, vilka samlar statistik och tar fram informationsmaterial. På regional nivå arbetar bland annat kvinnojourer och kvinnoorganisationer och organisationerna *Band utan gränser* samt *Nätverket för ett liv utan våld*. De medverkar vid och samordnar olika arrangemang, bedriver påverkansarbete mot politiker och informerar ute i samhället. Bland annat har *Nätverket för ett liv utan våld* gett ut en tidning där man propagerar mot våld i samhället. Det finns två nationella gratistelefonlinjer dit utsatta personer kan ringa: *Línea 100* som är riktad till barn och unga, och *Ayuda Amiga* för kvinnor. Här kan de få råd och stöd i frågor gällande familjerelaterat och sexuellt våld.

Text och research: Rebecka Hinn